

Børn og gudstjeneste

Indledende konfirmationsforberedelse - en løftestang for spændende familiegudstjenester i sognet

af sognepræst Hanne Davidsen, organist Pia Labohn og sognemedhjælper Anna Johnsen, Mårslet kirke

Kort beskrivelse af sognet

Mårslet er en forstad til Århus og har ca. 4000 sognebørn. Det er en by med mange børnefamilier og en stor kommuneskole med 3 spor. Vi har en smuk landsbykirke fra 1100 tallet og et nyere sognehus. Der er en fuldtidsansat sognepræst, en deltidspræst på 35%, en sognemedhjælper på 40% samt, organist, kirkesanger, kirketjener og graver. Skole og kirke er fysisk placeret midt i bybilledet og ligger lige overfor hinanden.

Der er et aktivt foreningsliv, hvor man på tværs af foreninger kan samarbejde omkring kulturelle tiltag i byen.

Kirkens nuværende tilbud til børn og unge i sognet

3. klasse: Indledende konfirmationsforberedelse fra august til april

4. og 5. klasse: Salmesangs dag i maj

4. og 5. klasse: Korskole

6. klasse og opefter: Kirkekoret

4. klasse - 6. klasse: Den kreative Børnehøjskole (en ny form for børneklub - der afvikles sideløbende med minikonfirmandforløbet en gang ugentlig) med frivillige kreative medarbejdere fra sognet som gæstelærere

7. klasse konfirmationsforberedelse

Desuden er der løbende skole/kirke projekter på de forskellige klassetrin - i samarbejde med skolens lærere.

Der er planer om ad åre at udbygge kirkens tilbud, således at børn og unge, kan møde kirken på alle klassetrin.

Indledende konfirmationsforberedelse for 3. klasserne

I Mårslet kirke har vi i 8 år inviteret 3. årgang på Mårslet skole til indledende konfirmationsforbere-

delse. Tilgangen af børn til undervisning i kirken er vokset år for år.

Tilslutningen er nu oppe på 85 % af en årgang. Undervisningen har efterhånden fået samme status som konfirmationsforberedelse i 7. klasse. Det er noget, der hører sig til, når man er barn i Mårslet.

Der er med årene blevet skabt en brugbar og levedygtig struktur, hvor både skole, SFO, kirke, familier i sognet og frivillige fra menigheden kan være i.

En overskuelig model, hvor der er plads til nye kreative tanker og handlinger, og hvor kirkens personale (præst, sognemedhjælper, organist og kirkesanger) kan spille sammen med frivillige fra sognet. Strukturen kan kort beskrives således:

1. 3. klassernes undervisningsforløb strækker sig fra først i august til april. Undervisningen er primært gudstjenesteforberedende og peger frem mod 6 familiegudstjenester, der er åbne for alle i sognet og som annonceres i det lokale kirkeblad. Børnene er altid på en eller anden måde aktive i disse gudstjenester.
2. Forløbet indledes i begyndelsen af august med en andagt for alle interesserede 3. klasser med familier. Kirkens personale medvirker ved dette åbent- hus arrangement, som varer ca. en time. Der sendes invitationer ud til alle familierne 10 dage før afviklingen. Samtidig udsendes en oversigt over hele undervisningsforløbet.
3. Høstgudstjeneste i sep/okt.
4. Kirkeårets afslutning i november.
5. Krybbespil, som vises for forældre, sognets børnehavebørn og ved to af skolens juleafslutninger.
6. Kyndelmissegudstjeneste/lysgudstjeneste i jan/feb.
7. Fastelavnsgudstjeneste i februar/marts.
8. Påskegudstjeneste i marts/april.

9. Andagts gudstjeneste for minikonfirmanderne med familier (afslutning på forløbet og orientering til forældrene om kirkens fortsatte tilbud til børnene - "velkommen til noget nyt i kirken").

Bemærk: Efter begge andagter punkterne: 2. og 9. er der samvær/møde i sognehuset - og efter høstgudstjenesten (3) og fastelavnsgudstjenesten (7) er der efterfølgende aktiviteter i sognehus - henholdsvis auktion og tøndeslagning.

Undervisningen foregår klasseopdelt.

Hver klasse møder på sin dag: 3.a tirsdag, 3.b. onsdag og 3.c. torsdag - fra klokken 12.45 (umiddelbart efter sidste skoletime) til klokken 14.30.

Undervisningen har hver mødegang en bestemt rytme med bestemte ritualer, som børnene hviler meget i. Forløbet er således:

- Velkomst. Børnene tages imod med et håndtryk og et "velkommen".
- Fællesbord med saft og frugt.
- Plan for dagens program er skrevet på tavlen: andagt med fortælling, fadervor og trosbekendelse i kirken; derefter er der en kreativ aktivitet (dramaøvelser, billedkunst, sang, film eller lign.) i sognehuset. Til sidst: afslutning og farvel.

Indholdet i undervisningen tilrettelægges således, at hver klasse kan bidrage med noget til den gudstjeneste, der nu arbejdes frem imod.

Der er typisk 4 - 5 undervisningsgange inden hver gudstjeneste skal afholdes. Det opdeler naturligt det faglige stof og giver en rolig måde at nærme sig gudstjenesten på. Langsomt arbejder børnene sig frem mod klimaks: gudstjenesten.

F.eks. arbejder en klasse med små tegninger/vignetter til en salmesangsfolder, en anden laver et lille dramaoptrin, der vises før prædikenen, og den tredje klasse øver sig i at læse dagens tekster op, fremsige indgangsbønnen eller udføre kirketjenerarbejde. Alle klasser arbejder med de salmer, der skal synges til den

pågældende gudstjeneste, ligesom også alle arbejder med den tekst og det tema, der skal prædikes over.

Gudstjenesterne placeres henholdsvis klokken 14.00 eller 17.00 (lysgudstjenesten) Konfirmanderne inviteres med til hver gudstjeneste

Mål for familiegudstjenesterne:

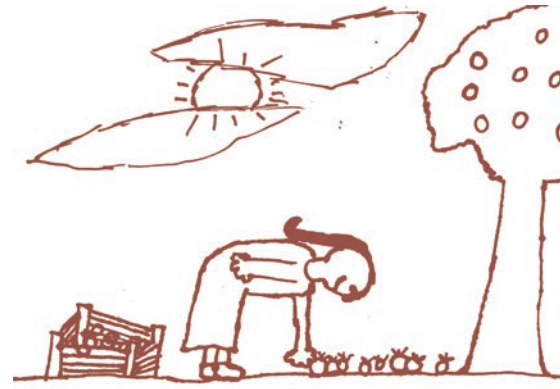
Det overordnede formål er at formidle den kristne kulturarv og vække til tro, idet vi både fastholder og fornyer traditionen.

Delmål er

1. at præsentere kirken som fast holdepunkt/modkultur til det moderne menneskes omskiftelige hverdage.
2. at tilbyde børnene en oplevelse med kristendom, som adskiller sig fra skolens undervisning. Skolen er informativ og oplysende. Det er vi også, men vi ønsker tillige, at børnene gennem familiegudstjenesten får mulighed for at opleve og handle i gudstjenestens rum og derved blive fortrolig med dens liturgi.
3. at introducere en liturgi der ligner højmessens, men som også indeholder nyskabende elementer.
4. at gøre børnene fortrolige med kirkens fysiske rum og inventar, så de derved lærer deres egen lokale kirke at kende.
5. at fortælle om gudstjenestens ritualer (dåb og nadver), lære børnene fadervor.
6. at indsyngede store flotte kernesalmer og på en aktiv handlende måde fortælle de centrale bibelske fortællinger, som knytter sig til gudstjenestens tema.
7. at inddrage børnene i gudstjenesten som aktivt handlende. Bagefter tænker og samtaler vi om, hvad der skete. Altså vi arbejder med en vekslen mellem handlen og refleksion.
8. at inddrage kirkens børnekor i alle familiegudstjenesterne. De synger f.eks. hver gang en salme/sang før eller efter prædikenen.
9. at inddrage frivillige hjælpere og menighedsrådsmedlemmer til alle de praktiske gøremål (sy kostumer til de forskellige dramaoptrin, hjælpe børnene i tøjet, bistå ved samvær i sognehuset m.m)
10. at informere skolen og SFO. De får undervisningsplaner og gudstjenestetidspunkter m.m, ligesom der samarbejdes med klasselærerne og skolens ledelse informeres løbende om kirkens aktiviteter.

Samarbejdsrelationer - procedure omkring familiegudstjenesterne

1. Præst, organist og sognemedhjælper sætter sig sammen og laver en detaljeret plan med datoer og tidspunkter for sæsonen med familiegudstje-

“Takket være undervisningen af minikonfirmanderne er der blevet skabt en tradition for spændende familiegudstjenester. Byens borgere ser frem til de forskellige gudstjenester, der har hver sit særkende”

nester først i juni måned. Ud fra sidste sæsons evalueringer beslutter man hvilke temaer, der skal arbejdes med i den nye sæson. Datoerne for alle familiegudstjenesterne sættes i kirkebladet i august måned. Herefter løbende hver måned.

2. Præst og sognemedhjælper arbejder med gudstjenestens tema i undervisningen. Organisten arbejder sideløbende med koret. Salmerne, trosbekendelsen, nadverritualet og korsvarene indøves. Kirkesangeren og organist får i god tid besked om, hvilke salmer, der skal synges.
3. Kirkens børneklub “Den kreative Børnehøjskole” arbejder kreativt med temaet.
4. Kirketjeneren og de frivillige hjælpere inddrages i de praktiske gøremål. Det planlægges nøje, hvad der skal laves, hvornår og hvordan..
5. Forældre og børn får en skriftlig invitation til den pågældende familiegudstjeneste. På bagsiden af indbydelsen er gudstjenesteforløbet ofte trykt. På denne måde får forældre og børn en mulighed for at se, hvad der skal ske i gudstjenesten.

6. Efter gudstjenestens afholdelse udarbejdes en samlet evaluering af forløbet i personalegruppen. Evalueringen nedskrives. Denne samarbejdsmodel gentages ved hver familiegudstjeneste.

Det giver samhørighed i personalegruppen. Der oparbejdes et fælles fodslag. Ligesom de frivillige medarbejdere oplever et positivt tilknytningsforhold til kirken ved løsning af mindre og overskuelige opgaver.

Konklusion

Der er stor opbakning til alle vore familiegudstjenester. Omkring 50-60 børn og ligeså mange voksne møder op hver gang, vi indbyder. Takket være undervisningen af minikonfirmanderne er der blevet skabt en tradition for spændende familiegudstjenester. Byens borgere ser frem til de forskellige gudstjenester, der har hver sit særkende.

Høstgudstjenesten - et eksempel

Vi vil gerne trække høstgudstjenesten fra efteråret 2002 frem som et eksempel på en vellykket familiegudstjeneste, der fornyer traditionen.

Gudstjenestens tema: Guds ord som livets brød.

Gudstjenestens forløb:

Klokkeringning

Præludium

(herunder bæres frugt og grønt ind)

Indgangsbøn

1. Salme: Nu falmer skoven, 677

Hilsen

Præst: Herren være med jer

Menighed: Og Herren være med dig

Bøn

Menigheden svarer: Amen

Læsning: Luk. 8,4-15 Lignelsen om sædemanden

Menigheden svarer:

Gud være lovet for sit glædelige budskab

Trosbekendelse

(fremsiges af alle)

2. Salme: Op, al den ting, 12

Kirkens Korscole: Martha og Maria

Prædiken/Fortælling

Brøduddeling - Spisning - Oplæsning

3. Salme: Vi pløjed' og vi såed', 678

Fadervor

(fremsiges i fællesskab)

Velsignelse

Menigheden svarer: Amen, amen, amen

4. Salme: Nu takker alle Gud, 11

Udgangsbøn

Postludium

(herunder bæres frugt og grønt ud)

Kommentarer:

1. Børnene medbringer frugt/blomsterkurve. Det giver en dejlig fællesoplevelse i hjemmet - at forældrene sammen med barnet arrangerer et høstudbytte. Man forbereder sig sammen til den kommende gudstjeneste. Ved den efterfølgende auktion i sognehuset udloddes alle kurvene og indtægten går til Folkekirkens Nødhjælp.
2. Ind- og udgangsbøn fremsiges af børn
3. Indledningsbønnen, som fremsiges af præsten, er inspireret af bønner skrevet af konfirmander og minikonfirmander.
4. Prædikenen er en fortælling om Jesu besøg hos Martha og Maria. (I Mårslet kirke forestiller den gamle altertavle denne scene). Her fortæller Jesus om, hvad han har oplevet og giver dem på denne måde livets brød. Flere forskellige historier kan så flettes ind - præsten valgte i år fortællingen om Jairis datter og helbredelsen af de 10 spedalske.
5. Brødet der anvendes i gudstjenesten er bagt af børnene i undervisningstiden - med hjælp fra frivillige i sognet. Over 150 små brød er bagt *med et lille skriftord indeni*. Brødene er placeret i kurve på alter-skranken indpakket i fine servietter. Efter prædikenen demonstrerer præsten, hvad man skal gøre med brødene, som uddeles straks efter. Man pakker brødet ud, brækker det over, spiser det og læser det skriftord, man har fået. Nogle børn går rundt med kurvene, mens orglet spiller. Når alle har fået og spist opfordrer præsten, der nu befinder sig i midtergangen, menigheden til på skift at rejse sig og læse deres eget skriftord op. På denne måde bliver ordet som livets brød markeret gennem en konkret handling. Vi deles om ordet og tager det ind både åndeligt og fysisk.

